

Forskningstalentsforløbet på VIA UC Bioanalytikeruddannelsen binder VIAs forskning og udvikling sammen med grunduddannelsen og praksis

¹Malene M. Jørgensen og ¹Helen N. Madsen

¹ Bioanalytikeruddannelsen og Forskningscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi, VIA University College, Hedeager 2, 8200 Aarhus N

Keywords: Talentforløb, Bioanalytikeruddannelsen, Studentervæksthus, Human First, Forsknings samarbejde

Talentforløb på VIA UC Bioanalytikeruddannelsen

I slutningen af 2013 blev der truffet en politisk aftale, som skulle fremme talentudviklingen på de videregående uddannelser. Baggrunden for den politiske aftale var at tilvejebringe rammerne og mulighederne for at fremme kulturen, således at uddannelserne kan udfordre særligt talentfulde studerende til at opnå deres fulde potentiale. Aftalen fik hjemmel i talentbekendtgørelsen (1).

Med afsæt i talentbekendtgørelsen blev det muligt for uddannelserne på Uddannelses- og Forskningsministeriets område, at udbyde talentinitiativer og honorere de studerende, som gennemførte disse, med udmærkelser på eksamensbeviserne eller som alternativt, bilag til eksamensbeviset.

Det er de enkelte uddannelsesinstitutioner, som selv fastsætter reglerne om talentinitiativerne indenfor bekendtgørelsens rammer (1). VIA UC Bioanalytikeruddannelsen modtog denne mulighed med stor interesse. Det var en reel handlemulighed, som kunne bidrage til gradueret undervisning. Det kunne bidrage til at endnu flere studerende fik de bedst mulige vilkår for faglig udvikling gennem deres studietid. Her var altså en konkret mulighed for give et tilbud til ressourcestærke studerende, som har brug for og mod på yderligere udfordringer udover det obligatoriske curriculum.

Ved udviklingen af talentforløb ved VIA UC Bioanalytikeruddannelsen var det centralt, at talentforløbet bliver tilrettelagt så flest mulige professionsrelevante kompetencer styrkes. Der var fra starten fokus på mere end forskningstalents. Bioanalytikerprofessionen er karakteriseret ved en hastig teknologisk udvikling, som kræver innovative og kvalitetsbevidste professionsudøvere, som kan mestre både udviklingsaktiviteter og forskningsaktiviteter. På Bioanalytikeruddannelsen blev der i første omgang designet 3 forskellige talentspor: 1) Innovation, 2) Organisation og 3) Forskning. I 2021 blev talentforløbet udvidet med endnu et spor: 4) Teknologi. I dag er talentforløbene tilrettelagt således, at der er et ½ års fællesforløb i samarbejde med Studentervæksthuset, Campus N. Herefter vælger de studerende et af ovenstående fire spor.

Denne artikel vil opsummere centrale erfaringer for forskningstalentforløbet på VIA UC Bioanalytikeruddannelsen fra vejleder perspektivet. Samtidig indeholder det citater nedskrevet af bioanalytikerstuderende Katrine Telling. Hun har nedskrevet sine personlige oplevelser ved at deltage i et talentforløb, sideløbende med det faglige udbytte som publiceres parallelt med denne artikel (Se artiklen: Correlation between telomere length measurement and mitochondrial copynumber).

Citat K. Telling "Jeg har som studerende altid været glad for at fordybe mig og lære noget nyt, men gennem de første semestre har jeg samtidig også følt, at jeg havde overskud til at bruge tid på at udfolde mig fagligt ved siden af studiet. Hertil øjnede jeg forskningstalentforløbet som en stor mulighed for netop dette. Herigennem fik jeg en unik mulighed for at tilegne mig ekstra erfaring med laboratoriearbejde, hvilket var enormt givende. Erfaring i et laboratorium er trods alt svært at læse sig til gennem pensumlistens ellers fyldestgørende litteratur."

De kliniske uddannelsessteder har været med fra starten

De første talentforløb udsprang af autentiske forskningsprojekter på bioanalytikeruddannelsens kliniske uddannelsessteder og i samarbejde med undervisere tilknyttet campus. Vi udbød det første talentforløb i 2014 og indenfor de første år gennemførte 15 bioanalytikerstuderende et talentforløb i samarbejde med kliniske uddannelsessteder. Projekterne var fagligt spredt ud over flere kliniske specialer, herunder klinisk biokemi, patologi og klinisk immunologi. Flere af projekterne resulterede i udgivelse af videnskabelige artikler i Peer-reviewed internationale tidsskrifter (2, 3).

Langt fra alle studerende opnår at publicere i et videnskabeligt tidsskrift og det er heller ikke et eksplicit krav for et talentforløb, men det er et prioriteret ønske for mange af de talentstuderende. Kombinationen af begrænset tid, begrænset forskningserfaring og begrænsede ressourcer gør, at det ikke er muligt at opfylde dette ønske for alle studerende. Alle studerende som deltager i et forskningstalentforløb deltager dog i litteratursøgningskurser, artikelskrivningskurser og journal clubs. Derudover skal alle studerende afrapportere deres forskningsresultater, selvom resultaterne ikke er klar til et internationalt peer-reviewed tidsskrift. Det kan fx være et artikeludkast som supplement til deres PBP-rapport, det kan være en poster til en international conference eller et abstrakt og en mundtlig præsentation af deres data ved et professionsrelevant, nationalt videnskabeligt arrangement.

De talentprojekter som er placeret på de kliniske uddannelsessteder er meget efterspurgt blandt de studerende, og en af de største udfordringer gennem årene har været at finde projekter nok og få logistikken til at gå op, således at talentforløbet kan afstemmes i forhold til den studerendes øvrige studieaktiviteter i grunduddannelsen. Sideløbende er der også stor tilslutning til de øvrige talentspor. I 2019 blev det derfor besluttet at revidere talentforløbene ved VIA UC

Bioanalytikeruddannelsen, således at de studerende blev optaget på et fælles grundforløb, som blev tilrettelagt i samarbejde med Studentervæksthuset, Campus N.

Grundforløb for talentstuderende i samarbejde med Campus N, Studentervæksthus

Der er to veje ind i et forskningstalentsforløb ved VIA UC Bioanalytikeruddannelsen. Den ene går via et formelt opslag hvor uddannelsen giver alle studerende mulighed for at søge om optagelse på et talentsforløb via en formel ansøgningsrunde. Her udvælges de bedst kvalificerede studerende på baggrund af fagligt niveau og personlig samtale. Den anden vej er, at de studerende selv træffer aftale med en laboratoriemedicinsk afdeling om at deltage i et konkret forskningsprojekt og afdelingen tilbyder at deltage i vejledningen af de studerende. Uanset hvilken af de to veje, der bringer de studerende ind i talentsforløbet skal de deltage i det ½ års fællesforløb forud for projektarbejdet. Dette fællesforløb udbydes i samarbejde med VIA studentervæksthus, Campus N. For de studerende som er optaget via opslag er målet, at de arbejder med egen styrkeprofil, projektstyring og visioner og af den vej bliver afklaret i forhold til hvilket spor de skal følge og eventuelt træffer aftaler om at deltage i et konkret forskningsprojekt. De studerende som allerede har en aftale med en afdeling gennemgår de samme workshops og gennem styrkeprofil, projektstyring og vision board får de mulighed for at kvalificere forskningsprojektet. Fællesforløbet giver den enkelte studerende mulighed for at få indsigt i alle 4 talentspor og giver de enkelte studerende mulighed for at etablere et netværk og et fællesskab med andre talentstuderende. Desuden sker det ofte at en studerende skifter sport gennem fællesforløbet. Fx er der flere eksempler på studerende som ved optagelse på talentsforløbet var sikre på, at de skulle lave forskningsarbejde, men ombestemte sig, da de fik indsigt i egne styrker i forhold til organisation og i stedet valgte et organisationstalentsforløb. Bioanalytikerprofessionen har som andre professioner i høj grad brug for dygtige og innovative ledere, så det er mindst lige så vigtigt at talentfulde studerende med interesse og evner for organisation får indsigt i dette arbejde, som at studerende får indsigt i professionsrelevant forskningsarbejde.

Erfaringen er, at antallet af studerende som har interesse for og som er kvalificeret til at deltage i forskningstalentsforløb, overstiger det antal projekter, som det er muligt at udbyde. De studerende er novicer indenfor forskning, så et succesfuldt forløb kræver vejledning fra en erfaren forsker, et afgrænset og realistiske projekt og et samarbejde mellem forskningsprojektaktørerne og grunduddannelsen, således at den studerende har mulighed for at gennemføre det projektrelaterede arbejde, uden at det går ud over deltagelsen i studieaktiviteterne ved grunduddannelsen. VIAs forsknings- og udviklingscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi og de partnerskaber som er indgået idet regi, f.eks. Human First, har givet gode muligheder for at få flere talentstuderende koblet til autentiske forskningsprojekter.

Figur 1. Forskningstalentforløbene på VIA Bioanalytikeruddannelsen har udviklet sig til at være et samarbejde mellem grunduddannelsen, VIAs Forsknings- og udviklingscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi og Studentervæksthuset. Når de studerende skal deltage i autentiske forskningsprojekter, som en ekstra curriculær aktivitet, kræver det samarbejde mellem uddannelse og forskningspraksis. Gennem partnerskab og samarbejde mellem ovenstående enheder opnås de bedste forløb.

VIAs forskningsprogrammer bidrager med projekter og forskningsnetværk i talentarbejdet

Citat: K. Telling.

”Forskningstalentforløbet var med til at åbne den første dør for mig allerede som nyuddannet, da mine oparbejdede kompetencer indenfor forskning indenfor det molekylærbiologiske område, hjalp med at få en fod indenfor på afdelinger varetagende netop dette område”.

Det har været og er fortsat en flaskehals at finde nok egnede projektforsløb til de studerende, som ønsker og er kvalificerede til at deltage i forskningsprojektforsløb. Igennem de seneste år har et stigende antal forskningsprojekter været forankret i VIAs Forskningsprogram for Sundheds og Velfærdsteknologi. Forskningsprogrammerne er unikke da de i stor udstrækning er bemandet med medarbejdere, som både er tilknyttet uddannelserne og laver forsknings og udviklingsarbejde.

Uddannelsestilknytningen gør, at der er god forståelse for de kompetencer de talentstuderende besidder og de rammer de skal arbejde under, når de skal lave et stykke forskningsarbejde parallelt med de studieaktiviteter, de har på grunduddannelsen. I de seneste år er der også en stigning i de partnerskaber, som fx, Human First, samt nationale og internationale projektsamarbejder, hvor der også er indtænkes studenterinddragelse fra VIA. Disse projekter udgår fra programmerne og øger mulighederne for at flere studerende kan tilknyttes talentforløb. Tilknytningen til forskningsprogrammerne giver ligeledes mulighed for erfaringsudveksling blandt undervisere ved de forskellige sundhedsfaglige uddannelser. Dette er meget værdifuldt i en fase, hvor vi fortsat udvikler og forbedrer vores talentudbud. Samarbejdet udløser også konkrete tværfaglige tiltag. F.eks. er der lavet et tiltag på tværs af programmerne, som har lavet fælles journal clubs og litteratursøgningskurser således, at de studerende får mulighed for at mødes om noget fagligt på tværs af uddannelserne. Det giver både netværk med andre studerende, indsigt i flere forskningsmetoder og udbreder viden om de forskellige forskningsaktiviteter på campus N. Det er et relativt nyt initiativ og kan med fordel formaliseres og udbredes til andre VIA lokationer. Der er et stort potentiale i VIA sundheds forskningsprogrammer, som kan bidrage til at endnu flere får oplevelse af, at det har givet noget særligt, at deltage i et talentforløb. Jævnfør citaterne fra K. Telling er det tydeligt, at det ikke kun de forskningsfaglige kompetencer, som styrkes gennem deltagelse i forskningstalentforløbene. Vi ønsker derfor at sætte fokus på følgende budskab i forhold til det fremtidige talentarbejde i VIA regi:

- Der er perspektiv i at formalisere og udbrede samarbejdet mellem forskningscentre og grunduddannelse, så det når ud til endnu flere uddannelser og uddannelsessteder. Der er mange lokale initiativer, som vi kan udvikle gennem erfaringsudveksling og samarbejde. Forskningscentrene er gode ankre for dette samarbejde.
- De gode og autentiske forskningsspørgsmål i professionen findes ude i praksis, derfor er involvering af praksis gennem de kliniske uddannelsessteder og VIAs partnerskaber (fx Human First) helt essentielle.

Citat: K. Telling.

"Talentforløbet har i høj grad også styrket mig personligt. Jeg har fået langt større tiltro til, at jeg kan, hvad jeg sætter mig for, og at jeg er dygtig til det jeg laver. Jeg har lært en masse om personlighedstyper gennem kompetenceprofilen, hvilket har været en øjenåbner for mig. Her lærte jeg bl.a., at der er brug for alle personlighedstyper, og at man ikke nødvendigvis arbejder bedst sammen med dem af samme type som en selv. Dette har desuden givet mig en større forståelse af, hvorfor folk arbejder på forskellige måder, men at én måde ikke er mere rigtig end en anden. Jeg har derudover

fået mod på at kaste mig ud i et arbejde med forskning, fordi jeg nu ved, at det er noget jeg godt kan, og noget jeg synes er spændende at fordybe mig i.”

Referencer

1. Forskningsministeriet. Lovtidende A [Internet]. 2015. Available from: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/597>
2. Henrik Jeppesen H, Busch-Nielsen M, Larsen ANø, Breindahl T. Analysis of Urinary Biomarkers for Smoking Crack Cocaine: Results of a Danish Laboratory Study. J Anal Toxicol [Internet]. 2015 Jul 1 [cited 2022 Jan 14];39(6):451–9. Available from: <https://academic.oup.com/jat/article/39/6/451/756399>
3. Schacht MJ, Toustrup CB, Madsen LB, Martiny MS, Larsen BB, Simonsen JT. Endobronchial ultrasound-guided transbronchial needle aspiration: performance of biomedical scientists on rapid on-site evaluation and preliminary diagnosis. Cytopathology. 2016 Oct 1;27(5):344–50. Available from: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/cyt.12338>